

**TYÖKALU JÄNNITTEIDEN,
VASTAKKAINASETTELUJEN JA KONFLIKTIEN
HALLINTAAN**

Toteutetun käytännön nimi

Työkalu jännitteiden, vastakkainasettelujen ja konfliktien hallintaan

Verkostomainen työmuoto, joka perustuu polarisaatiostrategiseen ajatteluun ja oikea-aikaisesti oikean toimenpiteen valitsemiseen vastakkainasettelujen purkamiseksi, konfliktien käsittelemiseksi ennaltaehkäisevästi sekä toimivien väestösuhteiden rakentamiseksi.

Kokonaisuus, johon toteutettu käytäntö liittyy

Turvallisuuden tunteen lisääminen

Rikoksien estäminen ja vähentäminen

Hyvien väestösuhteiden edistäminen

Julkisten tilojen turvallisuus

Vastakkainasettelujen ja konfliktien eskaloitumisen ennaltaehkäisy

Mistä käytäntö sai alkunsa, kauan se on ollut käytössä ja miksi sille oli tarvetta?

Käytäntö on saanut alkunsa Suomessa depolarize.fi - kehittämishankkeessa v.2018 ja Rikossentorjuntaneuvoston palkitseman Forssan mallin kehittämistyössä jo aiemmin, vuosien 2016-17 aikana. Se perustuu hollantilaisen teoreetikon Bart Brandsman työhön, joka on kehittänyt työkalua ammattilaisten hyödynnettäviksi tilanteissa, joissa yhteiskunnalliset vastakkainasettelut ja konfliktit näkyvät heidän työssään ja vaikuttavat siihen.

Tarve on todettu Suomessakin. Keskusteluilmapiiri on kärjistynyt ja aika ajoin jännitteinen. Tarvitaan osaamista järjestää paikkoja rakentavalle keskustelulle, sillä oikeuslaitokseen tähtäävät konfliktinratkaisumenettelyt kärjistävät osapuolten suhdekonfliktia mikäli ne jäävät ainoaksi käytetyksi keinoksi. Käsittelemättömät konfliktit polarisoivat paikallisyhteisöjä ja yhteiskuntaa entisestään. Aina ei suinkaan kuitenkaan ole keskustelun paikka. Joskus dialogi voi jopa eskaloida tilannetta.

Työkalu tarjoaa osaamista tunnistaa jännitteet, vastakkainasettelut ja konfliktit ja toimia kestävää paikallista rauhaa tai yhteiskuntarauhaa edistävällä tavalla.

Ketkä osallistuivat käytännön kehittämiseen ja toimeenpanoon?

Paikalliset toimijaverkostot ja avainhenkilöt, joihin luodaan suhteita. Työkalun saa käyttöön kouluttautumalla siihen 2 päivän koulutuksessa sekä sen jälkeisellä case-pohjaisella ohjauksella.

Miten käytäntö toteutettiin?

Kootaan paikallistoimijoiden verkosto, joiden tehtäviin esimerkiksi kuuluu väestösuhteiden edistäminen, turvallisuus ja osallisuus, maahanmuutto ja monikulttuurisuus, koulutetaan verkosto, ja työsetään verkoston kautta ilmeneviä ja tunnistettavia tilanteita paikallisen ongelmanratkaisun tyyliin.

Verkosto kootaan siten, että siinä on mukana ennaltaehkäisyn, kriisitilanteiden väliintulon ja sovittelun toimijoita.

Suomessa tehdyt tapaukset ovat kuitenkin tähän mennessä olleet pikemminkin konfliktinratkaisun aikana koottujen verkostojen kokoamista ja koulutuksia on tarjottu konfliktien jälkeen uusien konfliktien ennaltaehkäisemiseksi.

Kuinka paljon ja millaisia kustannuksia aiheutui käytännön toteuttamisesta?

Toimijat toimivat verkostossa perustyönsä osana. Tarkoitus on tehostaa heidän kykyään havaita tilanteita ja puuttua niihin oikea-aikaisesti oikealla tavalla joten lisäkustannukset tulevat vain annetuista koulutuksista ja case-pohjaisesta ohjauksesta. Tähän mennessä ne ovat olleet osallistujille maksuttomia, sillä niitä on rahoitettu depolarize.fi – kehittämishankkeesta.

Voiko käytännöllä sanoa olleen konkreettisia tuloksia ja vaikutuksia?

Koulutus palaute on ollut hyvin positiivista. Ylivoimaisesti suurin osa koulutettavista (lähes kaikki) ovat pitäneet koulutuksen sisältöjä hyödyllisinä ja suosittelisivat niitä muillekin. Ainakin se siis lisää osaamista. Tällä hetkellä puuttuu vielä seuranta siitä, miten oppi käytännössä juurtuu osaksi työtapoja. Sitä on tarkoitus tutkia. Tekeillä on yksi opinnäytetyö aiheesta.

Väestöryhmien väliset konfliktit ovat toimineet oppimisen paikkana, sillä hyvin käsitelty konflikti ja oikeudenmukaiseksi koettu prosessi on mahdollistanut yhteistyön ja verkoston rakentumisen. Se on lisännyt resilienssiä ja reagointikykyä seuraavien tilanteiden kohdalla, jotka olisivat potentiaalisesti voineet eskaloitua.

Olisiko jotain voitu tehdä paremmin tai eri lailla? Mikä oli erityisen haasteellista?

Konfliktien aikaan ja heti niiden jälkeen on ollut selkeä tarve verkostotyölle. Kun tehdään ennaltaehkäisyä, haasteellista on joskus saada liian lieväksi koettujen tilanteiden hoitamiseen resursseja, vaikka niiden toimien tarkoitus olisi tehostaa ennaltaehkäisyä. Erityisen haasteellista on siis ollut joskus motivoida ihmisiä toimimaan, kun välitöntä ongelmaa ei ole. Paikallisverkostot tarvitsevat selkeän johtajuuden, kuka tällaista työkalun käyttöä koordinoi.

Mahdollisen jatkotyön kuvaus

Työkalu on nyt valmis hyödynnettäväksi. Eli paikallisverkostoille voidaan tarjota koulutuksia. Työkalulla tarkoitetaan prosessia, jossa toimintaympäristö analysoidaan, verkosto kootaan, verkosto koulutetaan ja case-pohjaista työskentelylle saadaan ohjausta niin kauan kuin on tarve. Koulutuspakettiin kuuluu havainnollistavaa grafiikkaa, jota käytetään työskentelyn pohjana.

Miten käytäntö paransi kaupungin, kunnan tai alueen turvallisuutta?

Turvallisuudentunne ja väestösuhteet vahvistuvat, kun on yhteyksiä ja vuorovaikutusta. Ilmiöt tulevat esiin pieninä ja niitä ratkotaan varhaisen puuttumisen periaatteella yhteistoiminnallisesti. Prosessi mahdollistaa kaikkien osapuolten ja toimijoiden kuulluksi tulemisen ja vahvuuksien hyödyntämisen joten se ei vie paljoa resursseja.

Opit/kokemukset, joista muut toimijat voivat hyötyä

Yhteistyössä on voimaa ja pienistä asioista on hyödyllistä oppia tunnistamaan ne, joilla on potentiaalia eskaloitua.

Keneltä tai mistä saa lisätietoa hankkeesta?

Etunimi: Miriam

Sukunimi: Attias

Yritys / Organisaatio: Ajatuspaja RTI

Sähköposti: miriam.attias@communitymediation.fi

Puhelin: 040 351 33 95

Verkkosivu www.depolarize.fi

Some: facebook.com/depolarize sekä facebook.com/konfliktinratkaisu